

Luomumaidon arvoketjutyöryhmä

05.03. 2019 klo 10.00-13.00, Ässäkeskus Helsinki

Maitoarvoketjuryhmän kokous

Nimi	Organisaatio	Paikalla 05.03.2019
Arja Peltomäki	Maatila	x
Heli Ahonen	Muumaa/Luomuliitto	x
Katarina Rehnström	Luomuliitto	
Aino Wathen	Valion luomuneuvotteluryhmä	
Mirva Tollet	Valio	x
Tuomo Tupasela	Luke	x
Erkki Mikola	Suomisen maito	x
Minna Slotte	Arla	
Sanna Ketonen	Kesko	x
Heidi Salmi	SOK	x
Risto Koski	Hämeenlinnan osuusmeijeri	
Mauri Penttilä	Maitovaliokunta	
Brita Suokas	Luomuliitto	
Leena Ala-Orvola	MTK	x
Sanna Eklund	ProAgria	x
Merja Manninen	Evira (asiantuntijajäsen)	
Minna Nurro	Pro Luomu	
Marja-Riitta Kottila	Pro Luomu	x

Asialista

1. Kokouksen avaus ja esittäytyminen
2. Ryhmän puheenjohtajan valinta
3. Lyhyt katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen
4. Mitä se luomu on kampanja? Miten meni?
5. Täydennysrehut, luomussa sallitut valmisteet.
6. EU:n luomulainsäädäntö, katsaus ajankohtaisiin toimeenpanosäädöksiin.
7. Rehutilanne?
8. CAP: mitä tiedetään, luomutyöpaja 5.4.
9. Ryhmän toiminnan painopisteet vuonna 2019. Mitä toiveita ja tarpeita jäsenillä on?
10. Muut asiat:
 - . tulevat kokoukset

Avaus ja puheenjohtajan valinta

1. Kokouksen avaus ja esittäytyminen

Marja-Riitta Kottila toivotti osanottajat tervetulleiksi vuoden ensimmäiseen kokoukseen.

Osanottajat esittäytyivät.

2. Ryhmän puheenjohtajan valinta vuodelle 2019

Arja Peltomäki valittiin puheenjohtajaksi

3. Markkinakatsaus

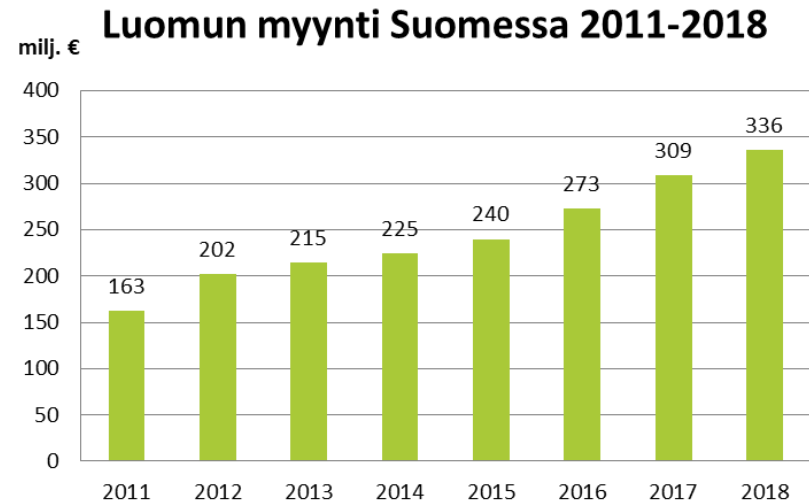
Marja-Riitta Kottila esitteli Pro Luomun markkinakyselyn tulokset (katso seuraavat diat).

Luomun myynti kovassa kasvussa

LUOMUA. ILMAN MUUTA.

- Vuonna 2018 Luomuelintarvikkeiden myynti lisääntyi 9 % *
- Myynti yhteensä 336 miljoonaa euroa
- Luomun markkinaosuus Suomessa nousi 2,4 %:iin

* Pro Luomun arvio luomutuotteiden myynnistä. Perustuu päivittäistavarakaupan ryhmittymiltä kerättyihin lukuihin

Tuoteryhmittäin isoja eroja

LUOMUA. ILMAN MUUTA.

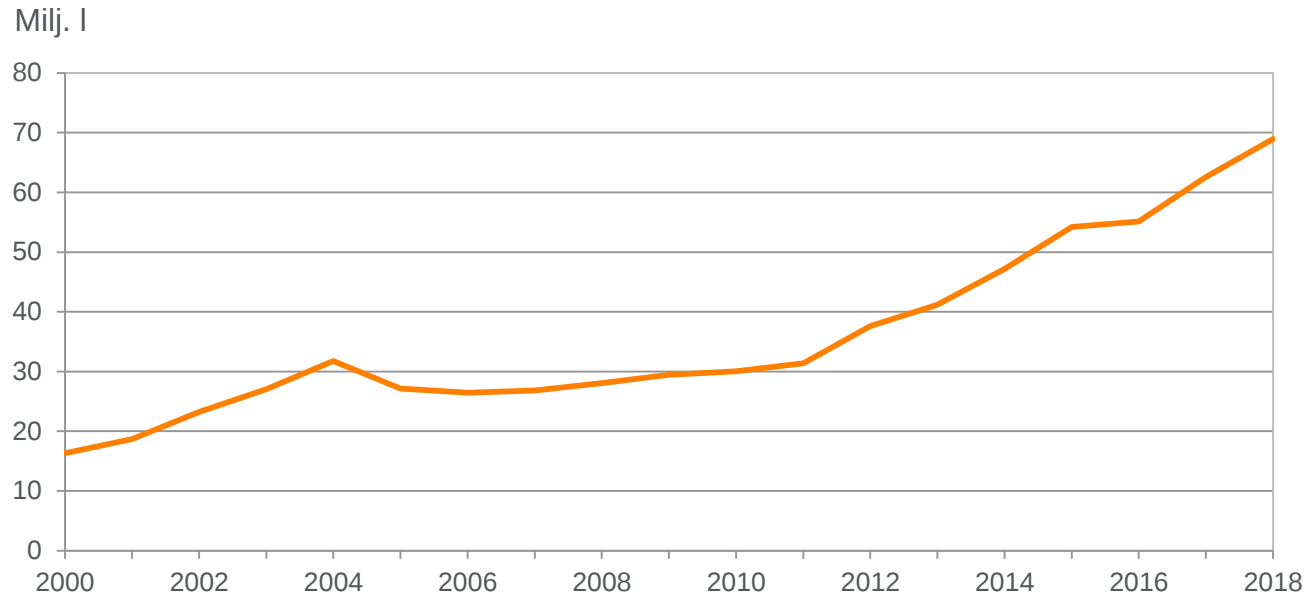
- Yksittäisten tuoteryhmien markkinaosuus selvästi suurempi kuin luomun osuus kokonaismarkkinasta
- Yli 10 % markkinaosuuteen yltävät:
 - Kasviöljyt - 20 %
 - Lastenruuat 20 %
 - Kananmunat 18 %
 - Hiutaleet ja suurimot 14 %
 - Hedelmät 7 %
 - Kahvi ja tee 7 %
 - Maito 4 %
- Maitotuotteiden kasvut
 - Maito + 2 %
 - Juusto +16 %
 - Maitopohjaiset välipalat +12 %

Lyhyt katsaus tuotanto- ja markkinatilanteeseen

- Kaupan ja teollisuuden näkemykset saman suuntaiset yleisten markkinakehityksen kanssa.
- Kasvipohjaisten juomien ja välipalatuotteiden myynti kasvaa nyt voimakkaasti. Kuluttajat kokevat ne vastuullisiksi valinnoiksi, ja tämä saattaa jatkossa heijastua luomun kysyntään. Olennaista olisi saada lisää kasvituotteita myös luomuvälikoimaan.
- Suomisen maidolla hyvä vuosi ja tuotekehityspotkessa lisää myös kasvipohjaisia innovaatioita. Uusin lanseeraus on matalaenerginen, maitopohjainen Jymy-jäätelö: Vapaus. Makeutusaineena käytettävä stevia ei ole luomuhyväksytty ja siksi uusi jäätelö ei ole luomutuote.
- Uusia tuotteita on tulossa muiltakin valmistajilta ja näkymät ovat toistaiseksi positiiviset.
- Muut vastuulliset teot, kuten Arlan uudet, kierrätettävät pakkaukset ja Valion biokaasulla kulkeva maitoauto ovat tärkeitä luomun tarinan vahvistajia.
- Lukella omalla rahoituksella luomututkimusohjelma, jossa haku parhaillaan käynnissä.
- Luomumaidontuotanto on kasvanut hyvin (katso seuraava dia, Lähde Luke)

Luomumaidon tuotanto 2000 - 2018

#fiksuvalinta kampanja

- Kampanjan kokonaisnäkyvyys
 - 167 500 näyttökertaa ja 2700 reaktiota (tykkäykset, kommentit & jaot)
 - fb-mainonta 1400 €. -> 120 katselukertaa/€
- Maitopostaukset 2 kpl 14 600 näyttökertaa. 342 reaktiota.

Vain 100% luomuruokaa!
Luomumaito on [#fiksuvalinta](#)!

Lehmät ja luonto pitävät laitumesta.
Luomumaito on [#fiksuvalinta](#).

- Kampanjan aineisto on kaikkien vapaasti käytettävissä ja löytyy [täältä](#).

LUOMUA. ILMAN MUUTA.

Täydennysrehut

- [Ruokaviraston tiedote koskien täydennysrehuja](#)
- Ruokavirasto selvittää valmisteita: Merja Manninen: Löytynyt noin 8 valmistetta.
- Pirkko Tuominen ProAgriasta kertoi olettavansa, että suurin osa on ketoosin hoitoon liittyviä eli propyleeniglykolia sisältäviä valmisteita, jotka ovat sisällöltään samoja kuin mitä tavanomaisetkin tilat käyttävät.
- Poikimahalvauksen hoitoon luomussa soveltuva valmiste, joka lienee myös sisällöltään muutoin sama kuin jo aiemmin markkinoilla ollut tavanomainen tuote, mutta siitä on jätetty pieni määrä glyserolia pois, mikä esti sen soveltuvuuden luomuun.
- Uudella reseptillä tehtyä tuotetta markkinoidaan sopivana sekä tavanomaisille että luomuille. Sen sisältö on suomalaisten alan asiantuntijoiden suunnittelema: kalsiumpropionaattia kalsiumista kolmannes ja kaksi kolmasosaa kalsiumkloridia (yhteensä kalsiumia 45 g/putkilo). [\(Lehmän\)](#)

Täydennysrehut (2)

Asiasta käytiin vilkas keskustelu, ja maidontuottajat kokivat tilanteen erittäin hankalaksi. Keskustelussa tuli esille seuraavia asioita:

- Uusia valmisteita tuskin tulee markkinoille, sillä markkinat ovat pienet. Uusien, tehokkaiden ja helppokäyttöisten valmisteiden tekeminen vain luomuun hyväksytyillä ainesosilla on vaikeaa.
- Koska näitä rehuvalmisteita ei voi luomussa käyttää edes eläinlääkärin määrääminä lääkkeinä, luomussa ei voi käytännössä ennalta ehkäistä ko. sairauksia.
- Erilainen käytäntö eri maissa. Suomalaiset tuottajat ovat tässä nyt todennäköisesti muita huonommassa asemassa.
- Iso haaste on tiedottaminen sekä tuottajille, eläinlääkäreille että ely-keskuksille. Ely-keskukset toimivat nyt kirjavasti.
- Ruokaviraston mukaan (Edellinen palaveri Merja Manninen), että tänä vuonna tästä ei sanktioida, vaan kyseessä on neuvonnallinen vuosi. Myös tässä käytäntö tulisi olla yhtenäinen koko maassa.

Sovittiin, että Marja-Riitta Kottila keskustelee tästä asiasta tavatessaan Ruokaviraston pääjohtajan ja pyytää häntä kutsumaan koolle eri toimijoiden edustajat keskustelemaan siitä, miten tämä asia voitaisiin ratkaista.

Täydennysrehut (3)

Pirkko Tuominen ProAgrista ehdottaa vaikuttamista uuden luomusasetuksen toimeenpanosäädöksiin, jotta jatkossa saataisiin mahdollisuus käyttää täydennysrehuja tilapäisesti.

- Nykyinen luonnonmukaisen tuotannon asetus käsittelee vain päivittäiseen ruokintaan tarkoitettuja rehuaineita sekä eläinlääkintään käytettäviä lääkeaineita. Uuden luomusasetuksen toimeenpanoasetusta laadittaessa tulee mielestämme keskusteluun nostaa myös muiden kuin liitteissä V ja VI mainittujen rehuaineiden tilapäisen käytön salliminen silloin, kun eläimen terveydentila on vaarantunut ja kyseisten rehuaineiden käytöllä katsotaan olevan vaikutusta tilan kohenemiseen sekä varsinaisten lääkeaineiden käyttötarpeen vähenemiseen. Muiden kuin liitteissä V ja VI mainittujen rehuaineiden käytön edellytyksenä voisi olla eläinlääkärin kirjallinen tilakohtainen ohjeistus.”

Ryhmä kannatti tätä ehdotusta ja päätettiin, että pyritään saamaan mahdollisimman monet tahot tämän vetoomuksen allekirjoittajaksi.

EU:n luomulainsäädäntö, katsaus ajankohtaisiin toimeenpanosäädöksiin

- Nyt vuorossa toimeenpanoasetusten hiominen
- Parhaillaan keskustellaan eri eläinten tilavaatimuksista, joissa oli ehdotuksia tilavaatimusten kasvattamisesta nykyisestään. Ehdotukset eivät kuitenkaan saaneet jäsenmaiden kannatusta, joten todennäköisesti tilavaatimukseen ei tule suuria muutoksia.

Rehutilanne

- Tänä vuonna 26.2. mennessä myönnetty 4 lupaa.
- Vuonna 2018 yhteensä 30 myönteistä ja yksi kielteinen päätös poikkeusluvista

CAP

- Tätä aihetta ei ennatetty käsitellä.
- Cap:in valmisteluun tarkoitettu luomutyöpaja kokoontuu 5.4.

Ryhmän toiminnan painopisteet vuonna 2019.

- Ryhmä keskusteli erityisesti siitä, miten pystyttäisiin edistämään luomun vetovoimaa ja pitämään esillä tärkeitä asioita kuten:
 - Eläinten hyvinvointi
 - Monimuotoisuus - hiilensidonta - pellon kasvukunto
 - Oma hyvinvointi
- Tutkimus voi myös tuoda uusia näkökulmia esim. [SIMBA-hanke](#)
- Konkreettisia, työstettäviä ehdotuksia olivat esim. seuraavat:
 - Luomu mukaan [Mansikkiin - lasten maatalousnäyttelyyn](#).
 - Hyödynnetään koulumaidon kampanjaa, yhteys Cocomsiin.
 - Vuoden luomukokki reseptiikka: kilpailu ja osallistaminen: Millaisen aterian sinä haluaisit?
 - Chatti: kysy luomusta.
- Muita vuoden asioita esim. CAP:in ja luomuasetuksen valmistelun seuranta.

Muut asiat

Seuraavat palaverit: Doodletetaan seuraavat palaverit.

MUUTA AJNKOHTAISTA:

- Luomukokkikisa ja Maisteri Frangenin luomuvisa 6-7.3 Fast food ja cafe messuilla.
- [Luomufoorumi 13-14.3 ahlmanilla.](#)